

NÁHODNÍK Z CENTRA KREATIVITY

03/2023

žiadne veľké gestá!
iba čitateľné

HORNÁ NITRA

aNNe Domini 2023

Dobrý deň priatelia, milovníci HN potenciálu, milovníci umenia, a slobody ;)

...je to až neuveriteľné, že dnes po troch rokoch , od „začiatku“ sme stále tak moc ovplyvnení tým čo bolo a ako nám to zmenilo životy....

Možno je čas sa na to pozrieť inými očami, možno ešte stále nenadišiel, ale ja verím, že sa k tomu blížime ;)

Už sme mali aký-taký čas sa nadýchnuť, aj trochu prehodnotiť uplynulé roky, a to je vždy obohacujúce. Ako niekto múdry raz povedal že v blahobite sa nespoznáš.....

Náš náhodník vychádza na prelome rokov a to najzávažnejšie, čomu sa venujeme v tomto čísle, sa vlatne stalo v roku 2022.

A je to veľmi povzbudzujúce, že literatúra má v našom regióne tak silné a pevné základy.

Osobne milujem mnohých tých ľudí o ktorých je aj toto vydanie.

To že máme v Prievidzi storočnú knižnicu a stále kvalitných spisovateľov ma viac ako teší.

No, nie je na mieste veľa slov, všetko sa to preverí časom ;)

Moc rád by som poďakoval Diane Laslopovej za výdatnú pomoc pri tomto vydaní a verím, Dianka, že budeme naďalej spolupracovať. O sobných vrúcnych vzťahoch nemám pochyby - veď sú už aj nejakým tým rokom preverené :*

PRIATELIA, želám Vám všetko len to najlepšie čo si sami viete predstaviť, a verím, že sa Vám bude dobre čítať aj toto vydanie Náhodníka z môjho milovaného CENTRA KREATIVITY

OBSAH

- 1 Marta Adamcová/Henry Miller
- 2 Kaviarenský život
- 3 Silvia Kupcová
- 4 Antikvariát / Júlia Trembecká
- 5 Knižnica HNM v Prievidzi
- 6 100 rokov Hornonitrianskej knižnice
- 7 Bádateľská knižnica v Galérii Jablň

región
Horná Nitra
Bojnice

Oblasťná organizácia cestovného ruchu
Región HORNÁ NITRA – BOJNICE

bojnice.eu
info@bojnice.eu
+421 915 701 205

Turistická informačná Kancelária Bojnice

Hurbanovo námestie 47/36, 972 01 Bojnice

+421 904 600 181, tik@bojnice.sk

Turisticko – Informačná Kancelária Mesta Prievidza

Námestie slobody 6, 971 01 PRIEVIDZA

+421 46 54 23 992, tik@prievidza.sk

DOVOLENKA NA
SLOVENSKU
DOBRO NÁPAD
www.slovakia.travel

MINISTERSTVO
DOPRAVY A VÝSTAVBY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Marta Adamcová/Henry Miller/PRS

Marta Adamcová ZAVIEDIEM VÁS DO PARÍŽA

Z lacného hotela na Montparnasse práve vyšiel vysoký muž v plášti a klobúku. Aby mu slabý dážď nezmáčal cigaretu, sklonil trochu hlavu a vyhrnul si golier. Zrýchlil krok, zabočil a keď míňal ženu v krátkej sukni, rýchlo očami pohladil jej obopnutú siluetu a skusmo nazrel pod dáždnik. Podvedome, automaticky. Tento muž sa vie pozerieť. A aj vidieť. A to dokážem aj ja.

Obzriem si ho teda pozorne. Sprewádzam ho niekoľko dní. Dovolí mi to, pretože mám na sebe rozviatu sukňu a saténovú blúzku. Henry teraz žije v Paríži. Kedysi vyznával ľudskosť, dnes je však pyšný, že je neľudský. Nepatrí ľuďom, nepatrí vládam, odmieta kréda i princípy. Nepatrí ľudstvu, patrí zemi. Miluje všetky ženy a vždy najviac miluje jednu. Rozhodol sa napísať knihu. Zaznamenať všetko, čo sa v knihách vynecháva. Živly, ktoré usmerňujú ľudský život. Nedovolí vášňam, aby dohoreli prichytr. Túži sa zveriť čo len so zlomkom svojich pocitov.

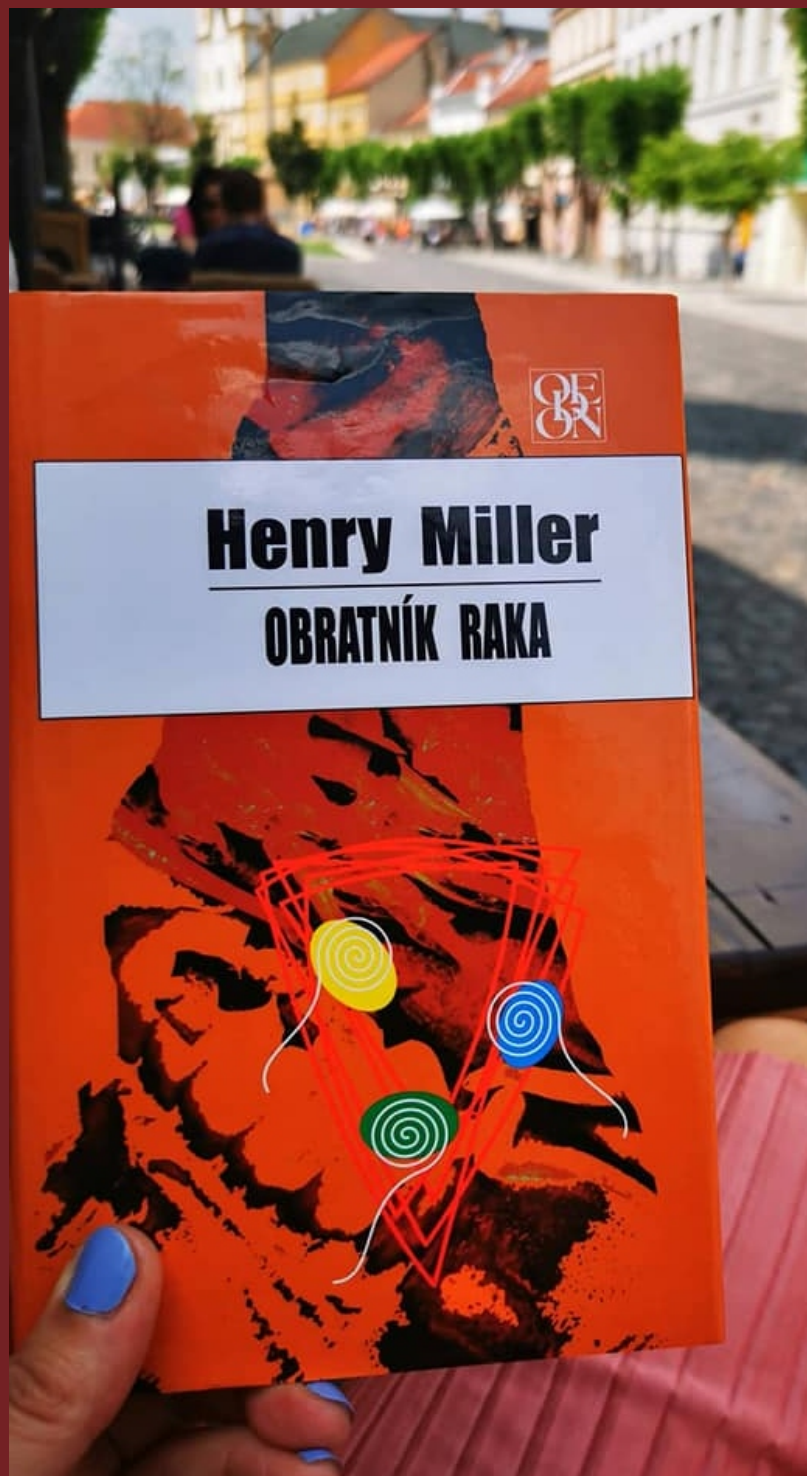

Potlkame sa ulicami, medzi piatou a siedmou je najlepšie nechať sa unášať davom. Sledovať nohy alebo krásne poprsie, nasávať pachy a zvuky. V hlave mu všetko víri. V dave zazrie ženu, tá mu s úsmevom máva. Podíde k nemu v zamatových šatách, ktoré na nej tak miluje. Prehodí slovo, v očiach prísľub, rýchly bozk a ona sa stratí v prúde postáv. Svet nedovolí, aby pekná žena umrela hladom. Henry je opäť hladný. Vraví, že o hlade a o ženách má písať len ten, kto ich často zažil a naplno precítil. A ja mu verím. Pretože hlad cíti tak často, ako často myslí na sex. Chvíľu pijeme u dávneho priateľa. V izbe šváby, špina, na stole vo zvyškoch jedla sa mrvia červy. Preč.

Stojíme na diabolskej ulici Montmartre, je noc a okolo nás blikajú svetlá, sex sa tu valí ako stoka. V tomto meste sa sex rozlieva všade. Triešti sa ako príboj o piliere pod mostom. Medzi skutočnosťou a predstavami niet jediného spojivka. Vchádzame do bordelu. Záleží nám na piatich minútach ale v roztopašiach premrháme storočia. Henry pije a píše: "Zem nie je vysušená planina, na ktorej sa žije zdravo a pohodlne, ale obrovská rozčapená ženská so zamatový trupom nadnášaná morskými vlnami. Nahá a nabitá sexom sa vo fialovom svite hviezd váľa medzi oblakmi." Kniha sa bude volať Obratník Raka. Autor: Henry Miller

Autor: Marta Adamcová

foto: Marta Adamcová, Diana Laslopová

Postcovidový kaviarenský život sa už pár mesiacov viac alebo menej vracia do normálu,

alebo vychodených cestičiek, prípadne vysedených stoličiek a vypitých káv a iných nápojov. Mne ostalo niekoľko pandemických zlovykov, moje kaviarenské povalovanie a písanie príspevkov do zápisníka je stále značne zanedbávané. Z kaviarenského povalača je chovateľ sliepok, ale o tom inokedy. Na druhej strane, za ten čas staršia dcéra dorástla do úlohy výkonnej kaviarenskej sparing partnerky, čiže pri každej príležitosti vymetá kaviarne so mnou. Pokiaľ sa dá, v sobotu ráno (vlastne celé dopoludnie) si robíme tour de café. Vedeť kaviarenské rečičky typu, čo sa stalo za týždeň na intráku, na škole, doma, čo čítame, čo nám leží na srdci a podobne. Proste, čo jazyk prinesie. Tých okruhov máme niekoľko, záleží o koľkej a kde začíname. V rámci jedného z nich sa nevyhneme buď obchodu s céde, dévéde a platňami, sekáču, alebo kníhkupectvu. Je to obchod, ktorý si pamätám od jeho vzniku. Pôvodný majiteľ predával ponajprv na rôznych miestach, na trhoch, hneď vedľa ponožiek a vietnamských stánkov (aj mnohé z nich prežili do dnešných čias v kamenných obchodoch). Prvú knihu, ktorú som si kúpila, verte-neverte, boli Remarquovi Traja kamaráti. Ušetrila som si na ňu z vreckového a stolík bol vtedy v podchode obchodného domu Vtáčnik. V čase dospievania to bol u nás v triede obľúbený autor, ktorého citáty sme si vypisovali, aby sme nezabudli, že napríklad, človek bez lásky je ako mŕtvola na dovolenke (Nebo nepozná obľúbencov).

Netrvalo dlho a zo stola a trhov sa stala klasická predajňa, kníhkupectvo Ezop, ktorá je snáď na tom istom mieste od deväťdesiatych rokov. Prežila všetko. Divoké deväťdesiate, nástup internetu, záplavu, aj covid. Našťastie. Aj majiteľ sa medzičasom zmenil, ale keďže bol pôvodne v Ezope zamestnaný, charakter predajne, prehľad, a osobný prístup ostal zachovaný. A nakoniec, je to síce nebezpečné pre rodinný rozpočet, ale dôležité pre čitateľa, keď predajca presne vie, akú knihu má ponúknuť, pretože už pozná vkus svojho zákazníka.

Autor: DianaL, foto: zdroj FB Kníhkupectvo EZOP Prievidza

Silvia Kupcová

Rozhovor so Silviou Kupcovou (Mestská knižnica Mikuláša Mišíka)

Predstava o knihovníkoch, alebo knihovníčkach, ako ho zobrazuje, napríklad film, alebo literatúra, mnohí dobre poznáme. Na jednej strane sú to staršie, stroho pôsobiace prísne dámy, ktoré aj pri najnepatrnejšom zvuku s hlasným sssskaním prikladajú k ústam prst a pozerajú ponad rám okuliarov. Aby bolo ticho v knižnici zachované. Na druhej šarmantný, na prvý pohľad trochu neohrabaný a hanblivý, no do dobrodružstiev sa zapletajúci mladý muž. Medzi tým je množstvo dôstojných starých mužov a isto, je tu špeciálna kategória, ktorú obsadil knihovník Neviditeľnej univerzity Terryho Pratchetta, ook. Lenže knihovníci, alebo v našom svete hlavne slečny a panie knihovníčky, majú od všetkých týchto vyobrazení poriadne ďaleko. Minimálne Silvia Kupcová, usmievavá pani knihovníčka, ktorá pracuje v jednej z pobočiek mestskej knižnice v Prievdzi. Plná energie, nápadov, lásky ku knihám, svojej práci a deťom.

Silvia, prečo práca v knižnici?

„(Úsmev.) Privriem oči a predstavím si seba v knižnici, ako chodím medzi regálmi s knihami. Vidím tú malú Silviu, musím sa usmiať, prechádzam sa v oddelení knižnice pre deti v Dome osvetly, mala také zvláštne svetlo (vďaka tomu, že bola pod úrovňou chodníka). Už vtedy mi knižnica učarovala a stala sa pre mňa magickým miestom. Čo mi pamäť siaha viem, že som si predstavovala, že budem pracovať v knižnici. Knihovníctvo, knihovníčenie a práca v knižnici je môj splnený detský sen. A som rada, že sa mi tento sen splnil.“

Silvia, poznám ťa už ne jeden rok a sledujem tvoju prácu aj cez príspevky na sociálnych sieťach. Samozrejme, každý, kto do knižnice kedysi chodil, alebo aj chodí, si môže urobiť letmý obraz o práci knihovníka. Občas sú ale veci trochu inak, ako sa zdá na prvý pohľad. Čo znamená práca knihovníka a čo ťa na tej tvojej najviac teší?

„Kategorizácia profesie knihovník hovorí o tom čo obnáša práca knihovníka aj takto odborne: Knihovník vykonáva odborné knižnično-informačné činnosti vo všetkých typoch knižníc. Zabezpečuje dopĺňovanie knižničného fondu v súlade s akvizíčným plánom inštitúcie. Vykonáva odborné práce týkajúce sa správy, organizácie, ochrany a revízie knižničného fondu. Na základe formálnej a obsahovej analýzy dokumentov vytvára katalógizačné záznamy - menný a vecný popis podľa štandardov a stanovených metodík. Zabezpečuje výpožičné služby knižnice, vrátane medziknižničnej výpožičnej služby.“

(Úsmev) Áno toto všetko sa deje v ktorejkoľvek knižnici na Slovensku či už vedeckej, verejnej, regionálnej, mestskej, skrátka, úplne vo všetkých knižniciach. Ale povedzme si úprimne, knižnice

dnes už nie sú iba „výpožičovňami“ kníh. Sú miestami s čítárňami, či čítacími kútikmi. Svojim prístupom na internet, možnosťou dať si text, ktorý ste si našli, vytlačiť či naskenovať. Pre deti vytvárame množstvo úžasných akcií, robíme celú škálu podujatí a pre všetky vekové kategórie čitateľov a návštevníkov knižnice. Venujeme deťom materských, základných a stredných škôl. Z môjho pohľadu pripravujeme malého čitateľa na vstup do sveta - aby ho čítanie, žitie a bytie bavilo, inšpirovalo a naplňalo. Pretože práve čítanie spôsobuje ten zázrak o ktorom všetci vieme. Skrátka, že nám nechýbajú slová na vytvorenie vlastných myšlienok a názorov. Pretože z dieťaťa ktoré číta sa stáva dospelý, ktorý myslí.

A čo ma teší? Možno spätná väzba od detí, ktoré sú úprimné a nič nepredstierajú a povedia všetko na rovinu. Tá spätná väzba mi dáva nádej, že sa u nás v knižnici cítia útulne, majú pocit bezpečia a vedia, že sa sem môžu kedykoľvek vrátiť a strácať sa vo svete fantázie a písmen. Ak si to takto zapamätá čo len jeden čitateľ - človečik, tak som spokojná. (Úsmev.)

Takže sa stáva, že sa občas v knižnici stretnete s malým, alebo úplne skresleným pochopením vašej práce?

Mrzia ma mýty a fámy čo kolujú o práci v knižnici :).

Napríklad ten, že „v práci čítame knihy“. Tu sa musím vždy usmiať: bodaj by to tak bolo. To v knižnici určite nehrozí. Nevieam, kedy naposledy som mala možnosť si v práci okrem anotácie alebo obálky, knihy prečítať. Alebo „vy máte v práci pokoj“. Určite. Sama neviem, prečo sa často ledva „vlečiem“ domov. A nevládzem odpovedať ani počúvať svojich najbližších, prečo cítim často zodpovednosť a stres, robím veľa mimo pracovnej doby.

Mnoho ľudí už pri hľadaní práce práve v knižnici vysloví názor, že si potrebujú oddýchnuť, hľadajú pokoj a ticho. Ak máte tieto požiadavky, určite do verejnej knižnice pracovať nechodte! Dnes je knihovníctvo práca dynamická, v knižniciach nevládne ticho. Treba ovládať prácu s niekoľkými katalógmi, s elektronickými knihami, vedieť vymyslieť, napísať scenár a zrealizovať podujatie pre deti, byť lektorom aj moderátorom. Ľudia v knižnici čakajú za výpožičným pultom vzdelaného, príjemného, usmiateho človeka a nie zamračeného tvora, ktorého ste našťavali už len tým, že ste otvorili dvere.

A občas nás hnevajú aj s čitateľa, ktorí si myslia, že ak je kniha z knižnice a kúpená z verejných zdrojov, môžu si s ňou robiť čo chcú, veď s tým sa počíta. Sami by si ale určite špinavú či poškodenú knihu požičať nechceli, vrátiť ju ale v takomto stave nie je pre nich problém.

A tiež sa stretávam s tým, že množstvo ľudí sa čuduje, že vôbec nejaké knižnice ešte existujú.

Silvia Kupcová

Našťastie existujú a v nich ľudia ako si ty, ktorí dokazujú, že to celé má zmysel. A aj keď v práci na bližšie zoznámenie s knihami nemáš dostatok času, predpokladám, že v súkromí si ho rada urobíš. Napríklad aj počas nadchádzajúcich sviatkov. Aké knihy rada čítaš a na čo sa už teraz tešíš?

Mojou srdcovkou sú detské knihy. Dobrá detská kniha by mala mať to, čo dobrá kniha pre dospelých – príbeh, hĺbku, mala by vedieť zaujať, ale nie podlízavým či prvoplánovým spôsobom. Môže, ale aj nemusí byť vtipná. Obrázky by mali byť osobnou výpoveďou ilustrátora, mali by doplniť atmosféru, ale nechať priestor aj detskej fantázii. Medzi obľúbené a tie naj patria slovenskí spisovatelia, ktorí sa venujú detskému čitateľovi napríklad: Toňa Revajová, Katarína Mikolášová, Marta Hlušíková, Peter Karpinský, Gabriela Futová, Ján Uličiansky a mnohí ďalší.

Zo zahraničných napríklad: Frida Nilsson, Iva Procházková, Christine Nöstlinger, Erich Kästner. Angela Nannetti. Toto je len námatkový výber.

A aby som bola objektívna detské čítanie sme tam prekladám aj „dospeláckym“ čítaním. V poslednom období na mňa veľmi silne pôsobí literatúra s vojnovou tematikou. A to počas čítania a aj dlho po tom mám o čom premýšľať a mávam „vojnové sny“.

Chytám sa na Pirátske rozprávky od Veroniky Dianiškovej, Mágovo tajomstvo Angely Nanetti. A ešte ma čakajú a teším sa na ne: Ahoj vlky od Doroty Kassjanowicz, Posledný medveď od Hannah Goldovej:).

Ďakujem za knižné tipy (úsmev). Nieкто píše, že ľudia čítajú menej, iní, že počas posledných dvoch rokov čítali ľudia viac. Pre nás, milovníkov kníh, je čítanie dôležité a prirodzene prítomné v každom našom dni. Čo ale povedať tým, ktorí si vzťah ku čítaniu ešte len hľadajú? Ako si nájst spojenie s novými generáciami?

Vieme, že čítanie prináša množstvo výhod. Trénuje pozornosť, zlepšuje pamäť, myslenie, uvoľňuje napätie a

stres, zlepšuje náladu. Najdôležitejším a najkrajším benefitom je ale pri spoločnom čítaní blízkosť dvoch ľudí. Jeden, ktorý dáva, druhý ktorý prijíma. Pretože aj čítanie môže byť darom, ktorý si môžeme odovzdávať. Prostredníctvom čítania, hier a tvorivých aktivít deti a mládež, rozvíjajú duševný a intelektuálny svet, čitateľské kompetencie, kritické myslenie, tvorivosť, záujem o nové témy, spoznávanie sveta, ako aj o literatúru všeobecne.

Registračný poplatok do knižnice stojí neporovnateľne menej ako polovicu bežnej ceny jednej knihy. Pre deti je to na celý rok toľko, ako jedna veľká zmrzlina či čokoláda. Všetky knižnice robia do roka niekoľko promo akcií, kedy sa dá registrácia do knižnice získať aj zdarma. Zdarma zapisujeme aj všetkých prváčikov na základných školách. Naše služby sú dispozíciou všetkým, ktorí majú blízko k čítaniu. K registrácii stačí doklad totožnosti a dobrá vôľa „zapísať“ seba – či svoje dieťa – na miesto, ktoré môže pozitívne ovplyvniť váš život na dlhý čas.

Aký program pre čitateľov ponúkate?

U nás v knižnici sa stále niečo deje a tak je to aj teraz. Tak len niečo málo a to, čo je aktuálne. Vo vianočnom období sa zapájame do Vianočnej pošty s oz. z Pohodovo. To je príležitosť sa zastaviť a spolu s deťmi napísať, nakresliť či vytvoriť pohľadnice pre neznámych starkých a spraviť im pekné Vianoce. Máme tiež ešte naplánované posledné podujatie z aktuálne prebiehajúceho grantu podporeného FPU s názvom Knihy rozprávajú príbehy. Zavíta k nám Barborka Krajč Zamišková, ktorá príde deťom zahrať divadlo „Zlatá ryбка. A možno sa budú pred Vianocami u nás vďaka tmu

plniť aj tajné želania, len ich treba vyzradiť zlatej rybke.. A aktuálne máme rozbehnutú krásnu spoluprácu so spisovateľkou Katarínou Mikolášovou. Vyhlásili sme súťaž s názvom: Takto to vidím ja – recenzia poviedky. Túto súťaž sme adresovali stredoškólakom a už teraz sa tešíme, čo nám súťaž prinesie.

Verím, že všetky podujatia, stretnutia a rozprávanie o knihách, či už s deťmi, alebo aj dospelými budú príjemné a naplnia nás radosťou a spokojnosťou. No a v neposlednom rade, budú odrazovým mostíkom k ďalšiemu skvelému čítaniu.

Silvia, z môjho pohľadu si človek na správnom mieste. Boli tvoje cesty, čo sa profesie, v tvojom prípade smelo môžem hovoriť o poslaní, občas aj kl'ukaté?

Určite sú momenty v živote a práci, kedy si povieš, že treba zmenu. Ja som začínala po skončení strednej knihovníckej školy ako knihovníčka. Potom som profesiu na dlhé obdobie opustila. Zaoberala som sa niečím iným. A keď som sa po rokoch do knižnice vrátila, sama som ostala prekvapená, ako som sa vlastne vrátila „domov“. Tak sa to hovorí, že ? (Úsmev) Moje pôsobenie v knižniciach mi umožnilo vyskúšať si rôzne typy knižníc a prácu v nich. Vieš v čom ma to utvrdilo a presvedčilo? Jednoducho v tom, že „detské“ knihovníčenie je to pravé orechové a to čo robím, robím nesmierne rada. A ak by sa v mojom živote udialo čokoľvek, viem, že toto si vziať nedám a vždy budem hľadať cestičku, ako pracovať práve s detskými čitateľmi.

Foto: Zdroj FB Silvia Kupcová

Antikvariát / Júlia Trembecká

Rozhovor Júlia Trembecká

Po knižniciach a kníhkupectvách je ďalším zaujímavým miestom, ktoré pozná každý správny knihofil, antikvariát. Je to miesto, ako hovorí jeden môj kamarát antikvár, kde knihy získavajú šancu na nový život. Knihy v antikvariáte nekončia, ony tam začínajú (sú to slová kamaráta Janka Cígera z Martina, ktorého týmto pozdravujem). Aj Prievidza má svoj antikvariát. Kde na policiach v útulnom a príjemnom prostredí, ktoré je zrkadlením svojej majiteľky Júlie Trembeckej, čakajú knihy na moment, kedy ich znovu objaví ich budúci nový čitateľ.

Júlia, ako medzi každým, kto pracuje v knižnom prostredí, existuje predpoklad, že aj medzi tebou a knihami je vzťah dlhý pár rokov. Kedy teda preskočila tá tvoja povestná iskra?

Iskra medzi mnou a knižkami preskočila tak dávno, že si na ten moment presne nepamätám, bola som veľmi maličká. Doma sme nemali veľa kníh, aj keď moji rodičia v mladšom veku čítali. Najkrajšia kniha, ktorá sa mi zafixovala do pamäti, taktiež aj do srdca, bola od Márie Ďuričkovej, Najkrajšie na svete. A patrila mojej mame, stále ju doma má, hoci v dezolátnom stave. Napriek tomu, že vlastním tisíce kníh, táto ku mne zatiaľ neprišla, stále pátram po nejakom kuse zachovalého vydania. Čítala som ju neustále dookola, bol to môj víkendový rituál hneď po zobudení. Častokrát som si ju otvorila o šiestej ráno, kým ostatní vstali. A dokým vstali, mala som ju znovu a znovu prečítanú. To sa opakovalo zhruba každý víkend. Nakoniec som z nej recitovala, takže je to láska.

Ako si sa ku knihám dostávala?

Knižkami ma v detstve zásobovala krstná mama, vždy, keď som mala sviatok, dospievaním ma sprevádzal Harry Potter, tento príbeh v sebe ukrýva veľa ľudskosti a pravdy a nedávno som si opäť pre seba vyzbierala celú sériu.

Takže v detstve a dospievaní to bola okrem Márie Ďuričkovej aj J.K.Rowlingová. A čo potom? Čo si následne získalo tvoju pozornosť?

Okolo dvadsiatky som prišla na chuť poézii, motivačnej či spirituálnej literatúre. Bolo to také moje obdobie zamýšľania sa a aj sama som písala, no skôr pre seba. Keď som mala v rukách antikvariát, našla som kdesi na povale knižku s názvom Podivuhodné posolstvo z inej hviezdy od Hermana Hesseho a odvtedy sa mi doma rozrastá zbierka jeho kníh v rôznych vydaniach a jazykoch. Je to taká „šialenica“, ale vášnivý čitateľ tento druh lásky, ak to tak môžem nazvať, pozná.

Osudy jednotlivých kníh vedia byť zaujímavé. Podobne ako naše vlastné. Mňa by zaujímalo, prečo antikvariát a ako si sa ku nemu dostala?

Moja cesta k antikvariátu bola akousi reakciou na to, že som odjakživa typ človeka, čo nerád počúva kohosi nadriadeného a vedela som len, že chcem byť sama sebe pánom v tom, čo ma baví, alebo ku čomu inklinujem. Dá sa povedať, že antikvariát som si nevysnívala, alebo nekonkretizovala, že antikvariát je to jediné, čo chcem. On ku mne tak prirodzene prišiel. Totiž, ten príbeh už počulo pár mojich známych, ale môžem to povedať aj takto tebe (čitateľom). Klasicky, často z bánk chodia správy, ktoré majú nalákať na pôžičky a úvery a mne, ako obvyčajne, jedna prišla. Nevenovala som jej pozornosť, no v ten deň som sa dozvedela o antikvariáte, vtedy to bol iba e-shop, ktorý bol na predaj. Hľadal si nového majiteľa. Stál presne toľko, koľko bola ponuka banky na výšku úveru. O pár dní som už podpisovala zmluvy a dnes už je to šesť rokov, čo sa špáram v knižkách každý deň.

Keď si podpisovala zmluvy, neváhala si trochu? Nebola tam ani trocha neistoty?

Nikdy som nerozmýšľala nad tým, či to bude správne, alebo nie, iba som to uchopila ako možnosť. Stále si hovorím, že to bola najvhodnejšia možnosť, ktorá neprišla náhodou.

A prechod od e-shopu ku kamennej predajni?

Cesta ku kamennej predajni už bola kľukatejšia a vyžadovala viacej úsilia, ale som rada, že to vyšlo a som rada, že môžem u seba privítať ľudí fyzicky.

Čo najčastejšie ľudia v antikvariáte hľadajú?

Aké knižky ľudia najčastejšie hľadajú? To je veľmi rôznorodé, niekedy sú to odborné knihy, ku ktorým sa inak ako cez antikvariátu neviete dostať. Inokedy sú to knihy, ktoré v ľuďoch v detstve či mladosti zanechali stopy a chcú si ich prečítať zas, čiže akási nostalgia. Niekedy zháňajú ruskú klasiku, westerny, verneovky, Karla Maya, inokedy si chodia pýtať bibliu. Dopyt je individuálny a každým dňom sa mení.

Akým spôsobom sa ti darí získavať knihy pre svoj antikvariát?

Ako knižky získavam? Knihy ľudia do antikvariátu nosia, v tom prípade jednoducho preto, lebo ich nemajú kam dať a vedia, že vyhodíť by ich bol hriech a zase tie knihy, ktoré potrebujem, ktoré nemám, či vzácne knižky, tie vykupujem.

Určite máš aj ty knižné tipy, alebo knihy nachystané čakajúce na prečítanie. Napríklad aj teraz, keď máme pred sebou pár sviatočných dní.

Môj knižný tip, tých by bolo viac. Napríklad spomínaný Hesse a jeho Malé radosti, tú mám veľmi rada, je plná radostí, takých filozofických, alebo Demian. No a počas sviatkov budem čítať knižky Milana Pršu, Knihu poviedok a knihu Janko Parenica – Definícia boha. Doniesli mi ich do antikvariátu počas nedávnej burzy kníh a som na ne zvedavá. Mám na kôpke ešte pár kníh od Francois Saganovej a dve knižky od slovensky píšucej Moniky Jakubecovej, tá píše také trochu spirituálnejšie veci, napríklad Kozmická láka a Galaktické vedomie, no ako sa poznám, bude to na dlhšie, ako na pár sviatočných dní, lebo tie ubehnú rýchlo ako voda.

Na záver by som rada ešte dodala, že okrem iného, Júlia je talentovaná výtvarníčka, ktorej maľby vyjadrujú hĺbku a neskutočnú nehu, v kontexte dnešných dní snád' o to dôležitejšiu.

facebook.com/JuliettaArts, antiquariat.sk

Foto: autor Júlia Trembecká

Knižnica Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi

Špeciálna knižnica je integrálnou súčasťou Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi už od jeho založenia v roku 1985. Múzejná knižnica získava, spracováva, ochraňuje a sprístupňuje literárne tituly obsahovo zhodné so zameraním a poslaním múzea, ktoré slúžia k šíreniu poznatkov, vedeckému bádaniu a poznávaniu vývoja kultúry, spoločnosti a prírody regiónu hornej Nitry. Sprvoti príručná knižnica pre študijné potreby zamestnancov sa v priebehu roka 1989 pretransformovala na stálu organizačnú súčasť múzea s doplnenou povinnosťou poskytovať knižnično-informačné služby prezenčnou formou širokej verejnosti. Podľa aktuálnej legislatívy je pevne začlenená do knižničného systému Slovenskej republiky ako súčasti štátneho informačného systému. Jej takmer 17-tisícový odborný fond tvoria okrem knižných dokumentov a periodických titulov, z ktorých mnohé bádatelia v inej knižnici nenájdu, i audiovizuálne médiá a mapy. Korene fondu siahajú do dôb vzniku Muzeálneho spolku hornej Nitry v dvadsiatych rokoch 20. storočia. V priebehu desiatok rokov je knižničný fond múzea kontinuálne obohacovaný najmä darmi, v menšej miere i nákupmi. Jeho systematickému zhodnocovaniu v súčasnosti napomáha úspešná projektová činnosť, keďže posledných osem rokov múzejná knižnica pravidelne získava dotácie na nákup kníh z grantového systému Ministerstva kultúry Slovenskej republiky a nástupníckeho Fondu na podporu umenia.

Budovaný knižničný fond a jeho vedecké ambície uspokojujú nielen dopyt odborníkov z radov vedeckých pracovníkov, múzejníkov a príbuzných profesií, ale aj študentov rôznych vzdelávacích stupňov a bádateľských zameraní, múzejných nadšencov a záujemcov o lokálnu históriu z prírodného, kultúrneho i spoločenského hľadiska, širšiu verejnosť aktívne „pestujúcu“ zberateľskú činnosť, respektíve laikov, ktorí hľadajú často prvotnú informáciu na ceste za poznaním komplikovanejších a pálčivejších otázok vzdelanosti.

Knižnicu Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi môžete navštíviť aj Vy – v pondelok alebo v stredu od 13. do 17. hodiny, prípadne v iných pracovných dňoch po predchádzajúcej dohode s knihovníkom. Neváhajte predtým použiť online katalóg múzejnej knižnice, ktorý je súčasťou webového Katalógu Tritius.

Jozef Pekár
múzejný knihovník

foto: Zuzka Ďurinová

Sto rokov knižnice

Okrem mestskej knižnice máme v Prievidzi aj knižnicu Hornonitriansku, ktorá patrí do právomoci vyššieho územného celku. V roku 2022 oslávila svoju storočnicu. Z krátkeho dokumentu, ktorý pre nás pripravili, sa môžeme dozvedieť, akými transformáciami a zmenami prechádzala. Po prvej svetovej vojne bol prijatý zákon o verejných knižniciach obecných. V roku 1922 sa obyvatelia dočkali svojej obecnej knižnice. Zásahu na tom mali aj vtedajšie osobnosti, ako napríklad doktor Ján Žirko, Jozef Sivák, alebo Peter Briška.

Prvým knihovníkom sa stal Ladislav Ledaj, obecný úradník. Neskôr sa z Prievidze, ako veľkej obce, stalo mesto, okresné mesto a knižnica, v roku 1951, okresná ľudová knižnica. Postupne menila aj miesto pôsobenia, od obecného domu do domu Osvety, ktorý už dnes neexistuje. Prvou riaditeľkou sa stala Helena Richterová.

Postupne sa počet pobočiek a pracovníkov zvyšoval. V sedemdesiatych rokoch vznikol prvý literárny klub, kde pôsobili literárne osobnosti ako Daniel Hevier, Jaroslav Schut, Ondrej Čiliak. Ondrej bol zároveň aj dlhoročným pracovníkom knižnice, predsedom literárneho klubu POET pri Hornonitrianskej knižnici v Prievidzi, až do svojej predčasnej smrti v roku 2012. Na jeho pamiatku organizuje knižnica súťaž, Literárnu jar Ondreja Čiliaka, určenú všetkým vekovým kategóriám.

V rámci stého výročia založenia prebehlo množstvo sprievodných podujatí. Jedným z nich bol napríklad dialóg „**Knihovník včera a dnes**“. Stretli sa v ňom súčasní spisovatelia a zároveň zamestnanci knižnice, Vanda Rozenbergová a Marek Mitaš.

Slávnostný galavečer prebehol 21.10.2022, vystúpili v ňom napríklad recitátor Ľudovít Košík, speváčka Barbora Piešová, či tanečná skupina Mimikry. Nebola to iba oslava, ale aj poďakovanie bývalým pracovníkom, ktorý sa významne podieľali na rozvoji knižnice.

Počas roka postupne rôzni hostia zanechávali knižnici videogratulácie. Medzi nimi Adolf Dudek - ilustrátor, Dušan Hraňo, Vanda Rozenbergová, Nany Hudák & SHZ, Milan Bez Mapy, Igor Válek, Jana Pronská, Marek Mitaš, Leni Gaherová, Roman Mocpajchel, Katarína Soyka, Peter Šloser - autor, Juraj Martiška, Baja Dolce, Michaela Zamari, Pavel "Hirax" Baričák, Kristína Baluchová, Divadielko Maťo, František Kozmon, Zuzanine knihy, Miroslav Regitko, Gabriela Futová, Divadlo TUŠ. A ani Daniel Hevier nezabudol pripísať svoje spomienky na knižnicu a pracovníkom zaželať veľa radosti v ich krásnom prostredí.

Zdroj: facebook.com/hornonitrianska.prievidzi, foto: facebook.com/hornonitrianska.prievidzi

Bádateľská knižnica

BÁDATEĽSKÁ KNIŽNICA

V Prievidzi vznikla nová knižnica. Nájdete v nej regionálne noviny od roku 1958. Bádateľská knižnica sa nachádza v Galérii Jablň.

„Bádateľská knižnica bude združovať všetok dostupný archív regionálnych médií, ku ktorým sa dostaneme. Okrem toho bude obsahovať monografie miest a obcí hornej Nitry a ďalšie odborné periodiká a knihy, ktoré sa týkajú nášho regiónu,“ približuje autor myšlienky Michal Dobiaš.

Nájsť tu môžete archív médií ako MY Hornonitrianske noviny, Prievidzsko a Regionálna televízia Prievidza, ktoré sa zároveň stali partnermi projektu. Okrem nich si môžete zalistovať aj v historických výtlačkoch z polovice 20. storočia, ktoré na území mesta vychádzali. Najstarší je z januára 1958, kedy novinári prinášali najnovšie správy z regiónu v týždenníku Naše slovo.

Bádateľská knižnica nebude suplovať Hornonitriansku knižnicu ani Mestskú knižnicu a nebude fungovať ani ako bežná knižnica. Bude sa zameriavať výhradne na dokumentovanie histórie mesta a regiónu a zbierku kníh a periodík nebude možné požičať si.

Keď budete hľadať niečo o našom regióne môžete nás navštíviť. Dokumenty síce nebudeme požičiavať, môžete si z nich však robiť výpisky, okopírovať ich alebo odfoťiť.

Bádateľská knižnica naďalej rozširuje svoj archív a postupne sa bude snažiť združiť na jednom mieste celý archív regiónu. Ak máte zaujímavý výtlačok mestských alebo regionálnych novín, prípadne knihu, ktorá sa venuje hornej Nitre, alebo staré telefónne zoznamy z obdobia socializmu, môžete ich podarovať do knižnice a potešiť aj ostatných občanov a občianky, ktorí sa zaujímajú o históriu nášho regiónu.

Zdroj: facebook.com/galeriajablon

vydal:

Art kino Baník, o.z.

Cesta Vl. Clementisa 2950/36

971 01 Prievidza

s nesmiernou podporou

Oblastnej Organizácie Cestovného Ruchu

Región Horná Nitra-Bojnice

redakčné a grafické spracovanie:

SV SUH

rok vydania: **2023**

región
**Horná Nitra
Bojnice**

MINISTERSTVO

**DOPRAVY A VÝSTAVBY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**DOVOLENKA NA
SLOVENSKU
DOBRO NÁPAD**

www.slovakia.travel

čodnes.sk

v znamení slova

vydal:

Art kino Baník, o.z.

Cesta Vl. Clementisa 2950/36
971 01 Prievidza

s nesmiernou podporou

Oblastnej Organizácie Cestovného Ruchu

Región Horná Nitra-Bojnice

redakčné a grafické spracovanie:

SV SUH

rok vydania: **2023**

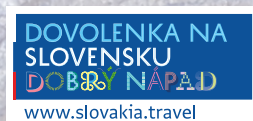

región
**Horná Nitra
Bojnice**

MINISTERSTVO

**DOPRAVY A VÝSTAVBY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

čodnes.sk

NÁHODNÍK Z CENTRA KREATIVITY

